

KÖNYVTÁRI HÍRADÓ

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

XXXI. ÉVFOLYAM

5. SZÁM

1987. MÁJUS

Szerkesztőbizottság:

Tverdota Miklósné dr. *elnök*
Mezey László Miklós *felelős szerkesztő*
Aknay Tibor, Bardócz Antalné, Czigányik Anikó
dr. Csoma Mihályné, Friedrich Lajosné,
Sántháné Antal Sára, Weisz Sándorné

Felelős kiadó: Kiss Jenő főigazgató

Megjelenik havonta

Ára: 2.50 Ft

Előfizetési díj egy évre: 30.- Ft

Készült a FSZEK sokszorosítójában

Táskaszám

87/219

Eng. szám: III/UHB/30/1981

ISSN 0139-1917

EGY EMBER ÉLETE

"Mindenki ismerőse vagyok
és mégis mindenkinek idegen.
Keresd meg gyökereimet
számláld meg ágaimat
és a testvérem leszel."

Egy ember élete vonja lüktető vonzás-körébe a látogatót, mutatja izgalmas körvonalait - bejárhatatlan magasságát, sorsszakedős mélységeit - írások, képek, dokumentumok tárlattá szervezett rendjében. A FSZEK központi könyvtárának alulájában rendezett centenáriumi emlék-kiállításon a tisztelgő szándék sajátos rajzolatú XX. századi író-és művészportré körül sűrítette, vonultatta föl az életdokumentumokat. A rendező elv - mert harmonikus és aránytartó - jól eligazít: együttességében és egyidejűségében kívánja megmutatni az író és képzőművész Kassákot: művészeti mozgalmak élén, a nagy szervező-szerkesztő irodalmár bőrében.

A főlépcső kettéágazásánál elhelyezett nyitóképen, a főablón az író-örökösök egyike, Lengyel Balázs ad a kiállításhoz érzelmi-hangulati felvezetést. (Úgy szól róla, mint akinek homlokát és szívéét megérintették a Messter igéző ujjai.) Melllette Kassák fotoportréja néz örökös farkasszemet a világgal, kutatva és számonkérve annak általa tudott és megjelölt mindenkori lényegét - az Egyensúlyt

és Élettisztaságot.

Szembetűnő a Kassák-portrékon (a Tihanyi Lajos-féle festmény vagy több kevésbé ismert fénykép legyen is) az arc mindenütt egyforma, töretlen, gránitba vésett komolysága, higgadtság és vadságkülönös keverékében. Mint aki a környezete elől, bevallottan, "mély szemei / összezárt szája mögé bújt." Láttá-e a hivatalos világ - olvasó- és nézőközönség, politikusok, kritikusok, pártfogói és ellenégei -, látták-e valaha is Kassákot mosolyogni? Az egyik fotón kimerevített az idő egy hivatalos aktust - Kassák 1965-ben átveszi a Kossuth-díjat Kállai Gyula kezéből. (Sejtjeiben, érzékeiben, tekintetében már ott lapult a két év múlva lecsapó halál valószínű előérzete.) Jó, nyitott és befogadó szívvel kell mindenkinek végighaladnia ezen a kiállításon, aki nem akarja arroganciának érezni a kassáki tántoríthatatlan "tisztá szigorúságot".

Az átlagolvasó, aki "középiskolás fokon" már ismerheti Kassák munkásságát, s a kort, mely neki - Örkény István szavaival - "szülője és megölkje" volt, itt is érdekes reinkarnációnak lehet tanúja, mint minden életmű-tárlaton. A szelíd és halott tárgyak körül megmozdul a levegő, a tárlókból kicsap a nyugtalanság szele - Kassák szellemiségének örökké nyughatatlan légköre. A Munka, a "2x2", az Alkotás, a Kortárs mellett hatalom

betiltotta lapjai, a Tett és a Dokumentum különösen becsesek. Két aktivista folyóiratának, a már említett Tettnek és a Mának mostanra sárguló oldalait több mint hét évtizeddel ezelőtt, 1915-16-ban izgatott kezek lapozhatták - a háborúellenes tiltakozás, a programmá kiáltott lázadás hevületében. (Nekünk, intézménybelieknek szakmai öröm és büszkeség, hogy valamennyi periodikát önerőből, házon belüli anyagból tehetette közszemlére a kapcsolatszervezési és propaganda osztály, a kiállítás gazdája és rendezője.) "Az idő megjelölt küldötte", Kassák ezeken a hasábokon jelentette meg korszakindító versét, a "Mesteremberek"-et is - vele mutatja föl a világnak hatalmas gesztusokkal, papos, sámános mozdulattal az első, kimunkált, igazi kassákos szabadverset. Mellette az üveglap fénye egy másik kötetten villan meg egy pillanatra, a híresen híres önéletrajzi költeményen, a fiataalkori odisszea, "világcsavargása" profán himnuszán: benne "A ló meghal, a madarak kirepülnek". De hét év telt el a két születés között, mi csoda "nagy történelmi vásznak" hasadoztak meg abban a sűrű évtizedben! (Ismét moccan valami, átsuhan az idő a holt rekvizitumok fölött...) Most már csalódott; "mindennek vége van" hangulata rezignációt sugall, kétségbeesetten keresi a meghökkentőt, a "sokkolót" - széthullott lelkiállapot, kohéziót nélkülöző tartalomforgácsok, félsorok: "én KASSÁK LAJOS vagyok / s fejünk fölött elröpül a nikkel szamovár." Még tűnődhet a szemlélődő a dadaizmus eme minden összefüggést tagadó mibenlétén, a szürrealizmus szokatlanságain, (az angyalok és a Költő kortalan szomorúságán), de életműben, költősorsban (és tárlóban) már mutatja magát a béklyóitól megszabadult kibontakozás: az ígéretes konstruktívizmus, időtlen absztrakcióival.

A kiállításon Kassák színezteziás élményszférával ajándékozza meg a látogatót, ha az művész és befogadó szeánszához saját cselekvő, a k t i v i z á l t közreműködését is hozzáadja. Olvasd a verssorokat, őrizd a homlok mögött a világ szétindázó jelenségeit egybefogó, monumentális képsorokat ("mi talpunkra szögeztük az országutakat s a nap jött / velünk az űrben arany mértföldlábakon..."); vándoroltasd át a tekinteted ennek a kétdimenziós élettérnek, a síknak egy másik rajzolatához, a képvershez, és tégy még egy lépcsőfokot a kollázs-hoz az elvonatkoztatás végtelenbe futó csigalépcsőjén; lépd át a határmezsgyét irodalom és képzőművészet között. Nem! Próbáld a kényes egyensúlyban ott maradni, míg létrejön kép és vers között a delejes érintkezés. Amíg közösen, egyszerre, együttesen bontja le külső burkát egy kassákai új világkép, és egy szokatlan, kihívó, különös érzetegyüttesel jutalmazza meg az odafigyelőt.

A tárlat lappangó hiányt, az utókor rossz közérzetét tudatosíthatja. Miért nincs velünk, közöttünk emberközelibben Ő, az autodidakta Proletár, poétának, festőnek iskolateremtő? Aki prózaíróként (az "Egy ember életé"-vel) korszakos jelentőségű, de Angyalföld komor krónikása is, aki látta Az út végét, és Misillónak királyságot adott. Életforma-átépitő volt, zseniális Formabontó, szocialista és modern mivoltában egyként nagy formátumú Ember. Tudják-e róla az értésigizők, hogy a magyar lírát 1915 táján megforradalmasította, hogy a művészeteknek organizátora volt? Újkeletű sejtelem, hogy József Attila nélküle nem í g y teremtette volna meg legszebb verssorainak egyikét: "Mikor az uccán átment a kedves, / galambok ültek a verébekhez". Nem ismerjük és tiszteljük eléggé személyében a vizuális kultúra egyik legnagyobb hazai ismerőjét és művelőjét, az egyéni tér- és képi látásmód ritka birtokosát; aki szavakból színt kever, szavakból zenét komponál, az egzakt geometria vonalaiból, félköreiből, síkidomaiból képet szerkeszt, csendéletet, dinamikus kompozíciót improvizál. Az "Új művészek könyvé"-vel, a "Mesterek köszöntésé"-vel örökös értékfelfedező, a tárgyyszerűség, a szerkezeti formák megszállottja, "gyalázatosan igazságszágú" Apostol.

Miért nem jelenvalóbb mindennapi irodalmunkban, a magyar festészet és képzőművészet reprezentatív kiállítótermeiben, sokkal nagyobb galéria-, könyvlap- és mappaterjedelemben, tudatunk mértékességével nem jelölhető tágabb kiterjedésében? Olyan igazságos méreteken, mint amennyire megforgatta egykor maga körül a világot, legalábbis annak egyik valóságrendszerét, a politikát, művészetet.

Érte, aki életében annyi harcos programnyilatkozatot, kiáltványt, agitatív röpiratot fogalmazott konokul, szilajon, erjesztő indulatokkal, tegyünk érte születésének 100. évfordulóján. Csatlakozzunk a Józsefvárosi Galéria centenáriumi Kassák-kiállításának katalógusában a zárósort sugallta felhíváshoz: "Ne ünnepeljük! Figyeljünk rá!"

Zimáné Lengyel Vera

SZÁMÍTÓGÉP HELYETT KÉZI MUNKA

A X. kerületi főkönyvtárban működik a FSZEK művészeti szakrészlege. Teljes körűen gyűjti a magyar nyelvű művészeti irodalmat és annak hagyományos dokumentumait. Köteles-példányokat kap erről a területről; a MAHIR Sajtófigyelő elküldi a művészetről napilapokban megjelent írásokat cikk-kivágatok formájában. Igen bőven vásárolunk a hozzáférhető idegen nyelvű könyvekből, folyóiratokból is. A nem hagyományos dokumentumok (diák, videokazetták, grafikák) szintén jelen vannak a könyvtárban. Adott tehát egy dokumentumbázis, mely azonban feltáratlan-sága miatt alvó anyagnak tekinthető. Leg-alábbis magyar nyelvű egységeit illetően, mert az idegen nyelvek feltárájáról gondoskodik egy referáló lap, a RILA. Ezért határoztuk el a művészeti irodalomanalitikus feltárást.

Természetesen tisztában vagyunk vele, hogy Magyarországon a vizuális művészetek iránti érdeklődés nem nagy, kevés embert érint. De mind a nemzetközi szakirodalom, mind saját tapasztalataink azt bizonyítják, hogy az artotéka megkíván egy marketingstratégiát (grafikai művek kölcsönzése könyvtárban újszerű és speciális szolgáltatás), amely viszont nem él a köztudatban. De ha ez a marketingmunka sikeres, nyilvánvalóan olyan embereket vonz a könyvtárba, akik érdeklődnek a művészet iránt, és feltehetően a művészeti irodalom iránt is. Ezt látszik bizonyítani az a tény, hogy az olvasóteremben a referenz kérdések 10 százaléka művészeti vonatkozású. Több és mélyrehatóbb kérdést tesznek fel olvasóink, mint azelőtt, és feltételezésünk szerint többet, mint más közművelődési könyvtárban.

Megkönnyítette volna helyzetünket, ha létezne egy olyanfajta szolgáltatás, amit mi egyszerűen átvehettünk volna. Ezért az 1986-os évet szinte teljes egészében a tájékozódásra szántuk. Elmentünk az országos feladatkörű szakkönyvtárakba; a készülő INTERINFORMKULTURA - ez a KGST országok művészeti és kulturális tájékoztatási rendszerre lesz - hazai bázisintézményébe, az OSZK-ba; megkerestük az MTA Művészettörténeti Kutatócsoportja könyvtárát; és a szentesi városi könyvtárat - amelyről tudtuk, hogy hasonló problémát lát a művészeti tájékoztatásban, mint mi. A kollégák szóbeli közlései, és az irodalom tanulmányozása (beleértve már egy előzetes tájékozódást a feltárás - indexelés, tárgyszórendszerek stb. - módjai iránt, arra az esetre, ha mégis nekünk kellene elvégeznünk a munka javát) arra a következtetésre juttattak bennünket, hogy átvehető vagy adaptálható szolgáltatás nem létezik.

Közben tudomásunkra jutott, hogy a bibliográfiai osztályon készül a művészeti könyvek bibliográfiája, ezért úgy döntöttünk, egyelőre legégetőbb a folyóiratállomány feltárása. Más ok is közrejátszott ebben a döntésben. Például, az, hogy a jelen és a közelmúlt művészetét nem elemzik könyvek, teljes mértékben folyóiratok tanulmányaira vagyunk utalva. A folyóiratcikkek feltárájának leg-egyszerűbb módja az MNB Időszaki Kiadványok Repertóriumának mint központi szolgáltatásnak az adaptálása. Oly módon, hogy kiválogatjuk azokat a bibliográfiai tételeket, amelyeket szükségesnek és fontosnak tartunk, és ezeket tartalmi jellemzőik alapján retrospektív módon is visszakereshetővé tesszük. Az egyes tételeket nem írjuk le újra, csak folyamatos tételszámozással látjuk el, és a tételszámokat fénylyukkártyára vesszük. Ennek a megoldásnak több előnye van. A három, számunkra legfontosabb művészeti folyóirat (a Művészet, az Ars Hungarica, és a Művészettörténeti Értesítő) szinte minden cikkét felveszi az MNB IKR; minden folyóirat-számot rögzít; tartalmazza azokat a cikkeket is, amelyek vegyes profilú, de elsősorban irodalmi lapokban (pl. Kritika) jelennek meg, ezáltal elkerülhetővé válik a számbajöhető 40-50 folyóirat kézbevétele. A fénylyukkártya és a nemzeti bibliográfia együttes alkalmazása pedig megkímél a cikkek leírásától. Természetesen adódnak hátrányai is ennek a formának. Az MNB IKR olyan folyóiratokból származó közleményeket is felvesz, amely folyóiratok nem járnak könyvtárunkba, és olyan leírásokat is, amik napilapokban jelentek meg. Ezekre nincs szükségünk, így az MNB IKR bibliográfiai tételeinek csak kb. fele hasznos a számunkra.

Mindezt legalább néhány évre visszamenőleg gondoltuk elkészíteni, ez pedig szükségessé tette, hogy felhasználjuk az MNB IKR tárgymutatóját, elsősorban a munka nagyságrendje miatt. Katalóguscédulákra kiírtuk azokat a fogalmakat, amelyek olyan tételszámokkal együtt szerepelnek, amik az MNB IKR művészeti szakában található bibliográfiai tételre utalnak, a tételszámokkal együtt. (A jellemző szavak kiírása a fénylyukkártyára vitel miatt egyébként is elkerülhetetlen lett volna.) Sajnos, az MNB IKR tárgymutatója sokszor következtelen a szavak használatában, és még a közművelődési könyvtárak igényeit figyelembevéve is túlzottan széles körű fogalmakat használ. Utóbbinak megvan az oka: ha kurrens tájékoztatásra használjuk a bibliográfiát, jobb ez a fajta index. De nekünk nem ez a célunk, ezért legalább az elméleti írások kézbevétele és újratárgyszavazása, illetve a jellemzők ki-

egészítése mégiscsak megtörténik. A katalóguscédulát, amelyen szerepel a tárgyszó, úgyis összevetjük a bibliográfiai tétellel, amelyre vonatkozik. Ezt meg kell csinálni, mert a fénylyukkártya miatt folyamatos új tételszámot kell adni az egyes bibliográfiai leírásoknak. Így az újratárgyszavazás már nem olyan nagy munka, jelentős részét a cikkeknek a címe alapján indexeljük, és ez nem sok kiegészítést jelent.

Könyvtárunkban a művészettudományokban járatlan emberek dolgoznak. A teljesen szubjektív indexelés ezért nehezen képzelhető el, a Nemzeti Bibliográfia tárgymutatója viszont lehetővé teszi, hogy öt év szóanyagából összejőjjön egy induló szóállomány, az újratárgyszavazás pedig valamelyes elmélyülést jelenthet a témában.

A bizonytalanságok lehetőség szerinti kiküszöbölésére megpróbáltunk létrehozni egy szótárt. Legelső lépésként szógyűjtést végeztünk az ETO-ból, a kulturális fejlődés nemzetközi teauruszából, a RILA indexből, a Művészettörténeti ABC-ből. A következő lépés a nyelvi egységesítés lett volna, de ezt a munkát félbeszakítottuk, időközben ugyanis elkészült az Iparművészeti Főiskola könyvtárában egy fazettás osztályozási rendszer, Horváth Zoltánné munkájaként. Ő hajlandó átadni nekünk rendszerét, mi pedig örömmel fogadjuk. Miért döntöttünk tárgyszó helyett osztályozási rendszer mellett? Elsősorban a művészeti irodalomban létező-nyon felmerülő terminológiai problémák miatt.

Csak egy példa. Megegyezés kérdése, hogy a művészi rajzot a grafikai művészetek részének tekintjük-e, vagy a grafika lényegét a nyomdai úton történő sokszorosításban látjuk; ekkor viszont a rajz nem tartozik ide. Ezt persze egy normál szótár is megoldotta volna, de így inkább biztosra mehetünk, a használókra bízva a választást a neki megfelelő tanulmányok kiválasztásában. Ami pedig a témák leszűkítését illeti, azt az együttesen használt fogalmak végzik el. Az ilyen együtesség megteremtése pedig fénylyukkártyával sokkal könnyebb és gyorsabb mint cédulákkal. Hátránya is van azonban ennek a döntésnek: egy újabb lépcsőt jelent a visszakeresésben, amely így fest majd: az osztályozási rendszer mutatója, az osztályozási rendszer, a fénylyukkártya, a bibliográfiai leírás, a dokumentum. (Természetesen az első vagy második lépcső nem feltétlenül szükséges).

Jelen pillanatban egy év anyagának áttárgyszavazásával vagyunk készen, valószínűleg legalább fél év, amíg teljes lesz a munkánk, bár használni már valószínűleg 1987 májusától lehet. Kb. 4000 tételt tartalmazó adatbázisból tájékoztathatunk.

Távlatban egy szélesebb körű együttműködés kezd kibontakozni olyan könyvtárakkal, amelyek szintén érdekeltnek érzik magukat a képzőművészeti információ-szolgáltatásban. Ez lehetővé tenné a munkák megosztását, és végső soron a hiányok pótlását egy fontos tájékoztatási területen.

Hatlaczkó Katalin - Rohács Iván

KÖNYVISMERTETÉSEK BUDAI GYERMEKKÖNYVTÁROSOKNAK

"Szeretem a könyveket, mert a könyv: élet, a sok könyv sok élet" - írta egykori olvasónk, Molnár Miklós - akkor V. osztályos kisdíák - "érdeklődő" füzetünkbe. Ezért a hitért kell különösen vigyáznunk, mit adunk a kinek a kezébe. Veszélyes, és sajnos, az esetek többségében ellenőrizhetetlen hatásokat rejtő feladat ez, hiszen a könyvtárba járó gyerekek többsége előtt szent még az írott szó - akkor is, ha nem irodalom. Saját családom jut eszembe. Elsős koromban egy nyomtatott szöveg olvastán kétségbeestem, hogy már "mióta" helytelenül írok egy szót. Elképedésem csak akkor lett nagyobb, mikor a szüleimnek végre sikerült elhítenniük velem, hogy az sajtóhiba, azaz a könyv a "rossz". Addig azt hittem, minden nyomtatott szó igaz. Azóta igencsak volt alkalmam rájönni, hogy sok esetben nem csak a szavak, de egész művek sem igazak.

A könyvtárba járó gyerekeket igyekszünk megismerni, de a bennük rejlő jót -

mint könyvtárosok - csak akkor áshatjuk elő, gyöngye pontjaikhoz csak akkor nyújthatunk támaszt, emberileg akkor gazdagíthatjuk őket, ha a könyvet is ismerjük, amit a kezükbe adunk. Gondolom, mindenki, aki könyvtárosnak vallja magát, tisztában van a könyvismeret fontosságával, ezért nevetségesnek tartom, ha ezt egy másik könyvtáros magyarázná el neki.

Könyvismeretése, mióta "könyvtárosi eszemet" tudom, mindig voltak. A budaiak évtizedek óta különösen rendszeresen tartanak ilyen összejöveteleket. Ezért hát a történetükbe bele se kezdek, csak néhány emlékfoszlányt, gondolatot szedek össze. A legnagyobb haszna e foglalkozásoknak az, hogy azonos időben sok mű milyenségéről értesülünk egyszerre. Milyenekről?

1. G y e r m e k í r o d a l o m .
Bizony, a gyermekkönyvtáros egyik gondja ez, s itt különösen nagy segítség, ha az egymás szakmai ítéletében bízó egymás he-

lyett olvasnak. Hisz bevallhatjuk, hogy jobban vágyunk magánemberként a felnőtt szépirodalom olvasására. Sajnos, igazán kivételek a minden korosztályhoz szóló csodák (Saint-Exupery, Móra Ferenc, Török Sándor, Lázár Ervin, Weöres Sándor munkái). Erről jut eszembe, hogy hajdanában, amikor a HFO még HMO volt, könyvismertetéseinkre ők is hívtak meg írókat, műfordítókat. Egyszer, amikor éppen két szerző is jelen volt a Móra Kiadó több munkatársával, az egyikük munkájáról nem éppen hízelgő bírálat hangzott el. A kritikái megjegyzésekre az érdekelt közölte, hogy ő "csak kiruccant a gyermekirodalomba". Jó lenne, ha senki sem - és az író különösen nem - hinné, hogy valami tűrhető, első olvasásra élvezhető, ám utána semmi nyomot nem hagyó "művecskék" megfelelők a kis emberek formálására. Az efféle szépirodalmat is próbáljuk szűrni ismertetéseink alkalmával.

Írók, költők, műfordítók egyre ritkábban vendégeskednek nálunk. Néhány iskolai könyvtáros, valamint a Móra Kiadó propaganda osztályának vezetője - egyik gyermekkönyvtáros személyes barátsága révén - viszont rendszeresen látogatják összejöveteleinket. A gyermekek véleményéről, a könyvtárosok tapasztalatairól így "első kézből" értesülhetnek. Nekünk is jó érzés, hogy közvetlenül továbbíthatjuk javaslatainkat az ismertett művekkel kapcsolatban, akár szerkesztési problémákról, akár, mondjuk, újrakiadásról van szó.

2. Gyermekek számára írt ismeretterjesztő művek. Azt hiszem, ez az erősebb oldala a lassan már nem is olyan monopolhelyzetben levő ifjúsági könyvkiadásnak. Igazán kitűnő sorozataikból még a felnőttek is sokat tanulhatnak. Bármilyen jók is azonban a gyermek-ismeretterjesztő munkák, a feltett kérdésekhez viszonyítva "féleségük" mégis kevésnek érződik olykor. Mert miket is kérdenek a gyermekek? Említek néhányat, melyekből mi is okultunk. Például a Zeppelinről érdeklődő kérdésre választ keresve megtudtuk, hogy voltaképpen az 1897-ben először felszálló merevtestű léghajó a magyar Schwarz Dávid találmánya volt. Gróf Zeppelin is foglalkozott a kormányozható léghajó ötletével, ám Schwarz halála után özvegyétől vásárolta meg az alumínium alkalmazásának módját.

Vagy például: mióta van porszívó és kulcs? Az előbbit Angliában Booth 1901-ben találta fel, az utóbbit Theodorosz az i.e. VI. században. Természetesen kérdeznek a gyerekek mindenfélét; a beteg sündisznó etetésétől az antiatomig könnyebb és nehezebb kérdések váltogatják egymást nálunk és más könyvtárakban is. Egyik helyen ezt, a másik helyen azt tudja a könyvtáros szakképesítése, egyénileg szerzett tudása alapján könnyebben megválaszolni. Ezért tehát ajánlatos sok-sok ismeretterjesztő munkát - felnőttek számára írtakat is - megbeszélni. Nagy gond - a "hogyan" kérdésre is felelve - kell válogatnunk ezekből az általános iskolás korosztály számára. Tapasztalataim szerint ugyanis csak az igazán nagyok képesek arra, hogy műveik kicsiknek is, nagyobbaknak is - szinte szelektálás nélkül - élvezhetőek legyenek (László Gyula, Konrad Lorenz, Kulin György, Öveges József és mások könyvei).

3. Gyermekekről, gyermekirodalomról szóló művek, cikkek. Nagyon lényegesnek tartom, hogy a gyermekpszichológiáról, az ifjúsági irodalomról, a gyermekkönyvtárakról szóló szakirodalomra is felhívjuk egymás figyelmét. Ilyen esetben gyakran átalakul a könyvismertető foglalkozás - az ismertett kötet témája, vagy az ismertető munkája során felmerült érdekes kérdések, megválaszolásra váró feladatok kapcsán - szakmai fórummá. De sokszor cserélünk használható anyagokat, így általunk készített betűrendes mutatókat például.

Eleinte havonta, mostanában inkább két, két és fél havonta tartjuk összejöveteleinket. Régebben megbeszélte jegyzékekről választottuk ki az ismertetendő könyvet, a "mardékot" az épp esedékes vendéglátó könyvtár recenzálta. Most már vagyunk elegenden, hogy e módszer nélkül is sor kerüljön valamennyi érdemleges műre. Egy-egy irodalmi, pedagógiai vagy egyéb szempontból vitathatónak ítélt alkotást többen egyszerre olvasunk el.

A vendéglátó könyvtár mindig más és más - önkéntes alapon. No és valóban van "oszonna" is, amit a vendéglátó tálal, de utólag összeadjuk a rávalót. Az ismertetések végén mindenkor megállapodunk a következő időpontban és helyszínben, ám a szervezés feladata a mindenkori vendéglátóé. A legközelebbi könyvismertető foglalkozásunkra szeretettel várjuk azokat, akik másként csinálják!

Friedrich Lajosné

"JÓ SZÉLLEL"

Tehát akkor IFJUSÁGI TAGOZAT. Mint minden új, születőben levő dolgot, illik talán "öt" is bemutatnunk. Elsősorban azok előtt, akikért létrejött, a pályakezdő, ifjú kollégák előtt, de ugyanígy azoknak a munkatársainknak is, akik már befutottak itt a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban egy pályáivet, akiktől a támogatást, a biztatást, vagy - ki mondom nyíltan - segítséget várjuk.

Ezen az oldalon hadd szóljak most mégis hozzátok, nektek, kedves huszonévesek, harmincasok, hangsúlyozva, hogy valóban szeretném (Szeretnének), ha egy kicsit mindenki ránk figyelne, ránk vetné figyelő szemeit.

Kezdhetjük? Nos, akkor szervezők, üdvözöllek benneteket az Ifjúsági Tagozat vezetősége - Okos Judit (X. kerületi főkönyvtár) és Sáriné Janó Mónika (központ), valamint magam (VI. kerületi főkönyvtár) - nevében. Közületek többen talán ott is voltak a Kertész utcában alakuló ülésünkön, ahol még meglehetősen bizonytalanul kezdtünk beszélni közös dolgainkról. Akkor mindössze arról tudtuk meggyőzni egymást, hogy korántsem gondtalan az élet az egyre duzzadó dokumentum-tenger partjain. Így utólag visszagondolva arra a csütörtök délutánra, úgy emlékszem, sokszor bizony - természetesen jómagamat is beleértve - nem igen tudtuk eldönteni, mi is az, ami valóban a mi problémánk, és mi az, ami általánosan érinti az itt dolgozók egészét, valamennyi korosztályt. Ezért egyik vezetőségi megbeszélésünkön felmerült, hogy a körvonalalaiban alakuló programot személyesebb, kisebb létszámú (kerületi) beszélgetéseken lenne célszerű pontosítani, esetleg megszüntetni. Ugy érezzük, elsődleges feladatunknak mindenképpen azt kell tekintenünk, hogy a tagozat érdekvédelmi jellegének tudjunk érvényt szerezni. Ehhez kell igazítanunk a programunkat, célul kitűzött, megoldandó feladatainkat. Természetesen nem zárkózunk el más jellegű kérések, igények elől, de nem elsősorban klubokat, "bulikat" szeretnének rendezni. Hangsúlyozom, hogy nem elsősorban. Sokkal inkább szeretnének, ha a tanulmányi kérdésekben, a munkakörülményekkel, a feltételekkel kapcsolatos dolgokban segíthetnének nektek, segíthetnének magunknak.

Azért is választottam címnem a Bates-regényre utaló félmondatot, hogy jelezzem: a széljárás kedvező. De hát ugye a cél, a célok pontos ismerete nélkül ez édeskevés. Kicsit konkrétan. Itt van például mindjárt a nyelvtanulás kérdése, amit kimondva kimondatlanul debütálásunknak tekintünk. Először is megpróbáljuk felmérni a pontos, illetve megközelítőleg pontos igényeket,

hogy hányan szeretnétek ilyen jellegű foglalkozásokon munkaidőben részt venni. De a GYED-ről visszatérő kismamák kedvezményes, hat órás munkaidőben való elhelyezkedésének lehetőségéért folytatott törekvésünk is, úgy érzem, sokak szemében csillant fel új lehetőségeket. Szeretnének elérni, hogy új, az intézményhez belépő kollégáink hamarabb eligazodjanak, tájékozódjanak a FSZEK berkeiben; megpróbálunk előrelépni a mellékállások közvetítésében; távolabbi célként a műszakpótlék rendszeresebbé tételében. (Azt már csak zárójelben jegyzem meg, személyes, pillanatnyi "élményem" kapcsán, hogy nem ártana talán megfontolni a gépíró tanfolyamok lehetőségét sem).

Személyes találkozásainkhoz visszatérve, igyekszünk minden kerületben megnyerni valakit az ügynek, nevezzük képviselőnek vagy összekötőnek, ez lényegében mindegy. Kérünk mindenkit, akinek bármilyen ötlete, kérdése, javaslata van, ne hallgassa el, mondja el, írja meg, telefonáljon vagy később a képviselők útján juttassa el hozzánk!

Ezekkel a lehetőségekkel sokféleképpen lehet élni, gazdálkodni. Sőt, hogy jól sáfárkodjunk vele, mindannyiunk kötelessége is. Vagy, hogy kevésbé legyenek formális: ebből még sok minden lehet. Csak egy valami ne legyen: csend.

Fenti írásom gépelése közben hívták fel figyelmemet az áprilisi Könyvtári Híradó 11. oldalán a KISZ-VEZETŐSÉG aláírással közzétett "Felhívás a fiatalokhoz!" című írásra. Végigolvasva meglepődve vettem észre (és tudomásul), hogy a KISZ is ugyanazokat a célokat tűzte zászlajára, amelyeket mi. Ezért most az az érdekes helyzet állt elő, hogy egyszerre két érdekvédelmi fórum is rendelkezésekre áll. Akaratlanul is eszembe jut két biztosító társaságunk esete. Most ugye mi vagyunk a "Hungária", ami az "Államínak" egyszerre jelentett konkurenciát is, amellett, hogy ők is előzőleg összehangolták munkájukat. Ennek azóta ismertté váltak - meglevő előnyei mellett - a hibái is. Amellett, hogy mi most valóban le fogunk ülni a KISZ-vezetőséggel "tárgyalni", szeretnének megismerni a ti véleményeteket is. Végül is ugye nem a két szék közé akartok esni, hanem ebből a versengésből (?) előnyt húzni.

Ezek után mi más is lehetne a (remélem) vitaindító zárzó, mint a két szállóigévé vált jelmondat, mellyel egy kis biztatást is szeretnének belétek csepegtetni: "Gondoskodunk, tehát vagyunk!" avagy "Kár lenne nélkülünk!"

Szabó Z. Tamás

ANNOTÁCIÓ, REFERÁTUM, REZÜMÉ, RECENZIO

A négy fogalom mellé - némi történeti visszatekintéssel - további szinonimákat állíthatnánk. Az angol nyelvterületen használatos "abstract" szónak húsz rokon értelmű megfelelője létezik vagy létezett, köztük az annotáció és a rezümé.

Bármennyire nagy történelmi hagyományai vannak ezeknek a műfajoknak, érdemesebb figyelmünket a jelen felé fordítanunk. Hogyan tehetünk különbséget a címben említett négy dokumentumtípus között? A különbségtételhez előbb meg kell keresnünk a közös jellemzőket. Mind a négy típus a dokumentumok tartalmának valamilyen ismertetésére szolgál, vagyis az információ sűrítésének eszköze. Ezeknek a dokumentumoknak a létrehozása: szövegalkotás, és a bennük visszatükrözött információ is szövegekből származik, ahogy erre a Könyvtári Híradó ez évi első számában már megpróbáltam röviden rámutatni.

Miben áll tehát a különbségük? Emeljük ki a recenziót. Ez a dokumentumtípus ugyanis lényegesen különbözik a másik háromtól. Amíg azokban nem kívánatos az értékelő jelleg, addig annak éppen egyik fő jellemzője, hogy szerzője az ismertetett dokumentum megállapításait kritikusan szemléli, velük kapcsolatban állást foglal, és saját, eredeti gondolatait is beleszövi az ismertetésbe.

A megmaradt három fogalom közül következőként a rezümé emelhető ki. Az ismertetett dokumentum legfőbb megállapításait tartalmazza, de készítésének nincsenek pontos, szigorúan meghatározott szabályai, ezért aztán igen "sokarcú". Általában az ismertetett dokumentummal együtt jelenik meg, de ha például kongresszusi előadás helyett áll, önállóvá válik, és a neve "összefoglaló" lesz.

A figyelmes olvasónak bizonyára feltűnt, hogy ezek a meghatározások igencsak eltérő értelmezésekre adnak lehetőséget. Pedig a neheze még hátra van.

Az annotáció és a referátum ugyanis még több fejtörést okoz. Bár első közelítésben nem nehéz őket meghatározni. Rokon műfajokról lévén szó, egy ilyen meghatározás alapvetően szembeállításukra épül. Az annotáció csupán azt fejtí ki, miről van szó az ismertetett dokumentumban, míg a referátumban megtalálható, hogy mit írnak az adott témáról, vagyis megismerjük az ismertetett dokumentumban kifejtett megállapításokat, eredményeket. Persze, ha jól

belegondolunk, mindez nem elég, helyesebben, nem eléggé pontos, kevéssé kézzelfogható.

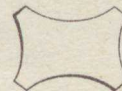
A terminológiai viták ugyan szinte elkerülhetetlenek, de közelebb kerülünk a megoldáshoz, ha a funkció felől közelítünk hozzá. Mire való az annotáció és a referátum?

A referátumnak van ún. jeladó funkciója. Segítségével eldönthető, érdemes-e az ismertetett közleményt elolvasni. Ezt a funkciót az annotáció is be tudja tölteni.

A referátum azonban többre is képes. Az információkeresés fontos eszköze lehet. A nyomtatott vagy a gépi (számítógépes) indexek segítségével való keresés kiegészítője, amely a finomítást teszi lehetővé. Az indexek ugyanis, bármennyire jók legyenek, lényegében csak azt határozzák meg, miről van szó az adott közleményben. Hogy az adott kutatási feladat megoldásához szükség van-e elolvasásához, illetve, hogy a visszakeresés során talált közlemények közül, melyeket érdemes elolvasni, már csak a referátum adta kiegészítő információ alapján dönthető el. Ilyen funkció betöltésére az annotáció már nem képes.

A referátummal szemben sokan azt a követelményt állítják, hogy legyen képes helyettesíteni az ismertetett dokumentumot, tegye feleslegessé annak elolvasását. Az ezzel kapcsolatos vitákból legfőképpen az kristályosodik ki, hogy a referátum többféle lehet, nem mindegyik fajtája tölt be azonos funkciót. Éppen ezért a jövő útját sokkal inkább a referátum differenciálódása, nem pedig végleges eltűnése jelentheti.

Koltay Tibor

KRÓNIKA

Az április 22-i osztályvezetői értekezleten Gerő J. Péter számolt be intézményünk számítógépesítésének jelenlegi helyzetéről, illetve a jövő távlati elképzeléseiről. Készül a szociológiai információkat tároló és szolgáltató adatbázis, s ez év végétől a szociológiai kiadványok ennek segítségével készülnek. Elképzelés van a Budapest története bibliográfia, a magyar zenei bibliográfia kurrens köteteinek, továbbá a videogyűjtemények központi nyilvántartásának számítógépesítésére. Hosszabb távú terv bontakozik ki a szerzeményezés, a munka- és pénzügyi nyilvántartás adatainak számítógépes adaptálására. Minden további terv sorsa azonban anyagi lehetőségeinktől, illetve az OTKA pályázataink sikerességétől függ.

Ugyanezen a megbeszélésen Papp István főigazgató-helyettes, az "Időszaki kiadványok kezelése a FSZEK hálózatában" című szakmai iránymutatást kidolgozó munkabizottság vezetője ismertette az anyag elkészítésének célját és várható eredményeit. Másnap főkönyvtár igazgatói értekezlet napirendjén szerepelt a kérdés, s az itt elhangzott észrevételek figyelembevételével korrigált szöveg szakmai iránymutatásul szolgál.

A FÖBER tájékoztatása értelmében - noha valamennyi műszaki problémát nem sikerült maradéktalanul megoldani - hamarosan megnyílnak a gazdasági lakótelep új, családi rendszerű fiókkönyvtára.

LÁTOGATÁS

Az angol-magyar könyvtáros képzési szeminárium több külföldi és hazai résztvevője felkereste az újonnan megnyílt kétfedelees formában működő pesterzsébeti főkönyvtárat.

EZ IS TÖRTÉNT

A KUDARC IS TAPASZTALAT. A III. kerületi Dömös utcai fiókkönyvtárba több iskolás csoport látogatott el könyvtárbemutató foglalkozásra. Március 9-én egy ötödikes osztály "szerepelt" itt. E kifejezés nem szótévesztés, mert Tóth Imréné könyvtáros értékelő beszámolója szerint: "A gyerekek felkészülten jöttek, némelyek fel is olvasták hozzászólásukat, épp ezért kissé merevnek tűnt számomra ez az óra. Egyébként a felolvasásokból elég gyenge olvasási színvonalra lehetett következtetni. (...) Mindenesetre nekem az volt a benyomásom, hogy ezek a gyerekek meglepően tájékozottak könyvtári ismeretek dolgában, csak éppen a lényeg sikkad el nálunk, amiért az egészet

Hasonlóképpen megnyitás előtt áll a felújított Liszt Ferenc téri és Lumumba utcai könyvtár; bebútorozzák a sashalmi könyvtárat, s megkezdődött a kispesti főkönyvtár tatarozása.

A főváros XVIII. kerületének tanácsa VB. ülésén értékelte Pestlőrinc és Pestimre könyvtári ellátottságát, s az elmúlt esztendő alatt végbement fejlődést. Elismerően méltatták és jegyzőkönyvileg dícsérték a FSZEK eredményes munkáját és azt a példamutató együttműködést, amelyet a pestlőrinci főkönyvtár a kerület más művelődési-oktatási intézményeivel, illetve a tanáccsal alakított ki.

Szakmai programtervek készültek az óbudai Zichy-kastélyban létesítendő könyvtár tervezési munkálataihoz.

Elkészült a kis könyvtárak kézikönyvtárainak javasolt címjegyzéke. Lektoráltatása után kerülhet sor a kiadásra, amelynél számolunk a külső érdeklődéssel is, hiszen ilyen nagyságrendű könyvtárak számára nem készült hasonló kézikönyvtári lista.

A Fővárosi Tanács szervezésében - intézményünk vezetőinek részvételével - munkaértekezletet tartottak a budapesti közművelődési intézmények képviselői a BMK-ban. A nem termelő ágazat korszerűsítését és racionalizálását szolgáló tennivalók és kulturális intézmények működésében meglévő párhuzamosságok megszüntetése szerepelt a napirenden.

Április 8-án a központi könyvtár, valamint a VII. kerületi főkönyvtár vendége volt V. Sz. Leszokhina, a Szovjetunió Kulturális Minisztériuma Könyvtári Osztályának vezetője.

csináljuk: az olvasás öröme..." Úgy tetszik egynémely iskolában az a vélemény, nem lehet eléggé korán kezdeni a tanulók fölkeszítését a fölolvastott "hozzászólások", az előregyártott "vélemények" előadására. Még akkor is, ha ez a nyiltszíni szereplés olvasástechnikai nehézségekbe ütközik.

DIÁKTÖMEG A PATAKY ISTVÁN TÉREN. A X. kerületi főkönyvtár gyermekrésztlegében március hónapban igen nagy forgalom volt; összesen negyven foglalkozást tartottak, mintegy ezer kisdíák vett részt ezeken. Szerepeltek, vetélkedtek, játszottak - egyszóval, tanultak. Mesekönyvet készítettek Móra Ferenc "A didergő király", Jékely Zoltán "A három pillangó" című művéből, valamint

"A répa" című orosz népmeséből. Megismerkedtek Jelky Andrással, illetve a világjáró bajjai legény hihetetlen kalandjaival; tanulmányozták közeli rokonaink, a vogulok népmesekincsét, megemlékeztek a dicsőséges március 15-e évfordulójáról; a korok-stílusok sorozatban a román, a gótika és a reneszánsz került terítékre; de szó volt Mátyás király világhíres budai könyvtáráról, a Dunántúl nevezetességeiről és Kőbánya történetéről.

KAZINCZY VERSENY ÉS KÖLTÉSZET NAPI GÁLÁ. Április 15-én rendezték meg a kelenföldi főkönyvtárban az immár hagyományos kerületi Kazinczy versenyt. Az előadók egyenletesen szép teljesítményt nyújtottak, s ami igazi örömmel töltötte el a rendezőket, a kötelezők mellé dicséretesen magas színvonalú irodalmat választottak a versenyzők. Másnap zajlott le az ugyancsak hagyományos Költészet napi gálaműsor, a kerület vers- és prózamonddó versenyének első és második helyezetteinek részvételével. A műsor ezúttal is feletébb színvonalas volt, amire az előadott versek és prózai alkotások szerzőinek névsora volt garancia: Szabó Lőrinc, Karinthy Frigyes, Kaffka Margit, Fekete István.

KÉNYES KÉRDÉSEK? Március 19-én a pest-lőrinci főkönyvtár értelmiségi klubjában dr. Závodszy Géza történész találó igazságot választott előadása címűül: "Nincsenek kényes kérdések, csak kényes emberek". A téma pedig az 1848/49-es magyar forradalom és szabadságharc mai értékelésének zavara és Kossuth történelmi szerepének lehetőleg objektív megítélése volt.

KÖNYVTÁRI TANÁCS A XI. KERÜLETBEN. E hasábokon többször szoltunk a kőbányai könyvtári tanácsról, most hírt adhatunk a XI. kerületben működőről is. Március 17-én ült össze ez az "intézményközi" szervezet. Az értékes eszmecserén jelen volt Drucker Tibor (KÉV), Jávör Éva (ÁKV), Pappné Mika Edit (XI. kerületi tanács) és persze ott voltak Kelenföld, Lágymányos tanácsai, iskolai és szakszervezeti könyvtárainak küldöttei. A napirenden általános érdeklődésre számotartató témák szerepeltek: a Könyvértékesítő Vállalatnak a könyvtárak számára tervezett szolgáltatásai, valamint az Ünnepi Könyvhét kerületi rendezvényei.

DICSŐSÉGES MÁRCIUS. Geiger Jánosné irányításával az 1848/49-es forradalom és szabadságharcra emlékeztek zeneművek kíséretében a soroksári XX. kerületi könyvtárban. Fölcsendültek a minden magyar számára ismert Kossuth-nóták, pattogott a Klapka-induló menetelő ritmusa, megszólaltak Petőfi forradalmas és forradalmasító költeményei s az a nevezetes lemez is korongra került, mely Kossuth Lajos hangját tette örökkévalóvá.

SZAVALÓVERSENY CSEPELEN. Az 1-es számú fiókkönyvtárban március 17-én verskedvelő napközisek szavaltak a maguk kedvére és a hallgatóság örömeire. A három legjobb továbbjutott a kerületi könyvtárak közötti döntőbe. A 4-es számú fiókkönyvtárban három életkori csoportban indult a mezőny, innét két-két versenyző juthatott tovább.

M. L. M.

A MAGYAR NYELV HETEI a nyelvi, irodalmi szakrészlegben

A TIT magyar nyelvi választmánya 1966. óta évről évre megrendezi anyanyelvünk hetét. Olvasótermünkben is hagyománya van már a nyelvheti megemlékezéseknek; jelentős nyelvészeti szakanyagunk kötelez, hogy részt vegyünk az országos eseménysorozatban.

Olvasóközösségünk tekintélyes részét középiskolások és egyetemisták alkotják. Könyvtárunk közelében több iskola működik: a Madách Gimnázium, közgazdasági szakközépiskola, szakmunkásképző intézetek, valamint az ELTE Tanárképző Kara. Állománygyarapításnál, különböző programok szervezésénél a környező tanintézetek igényének figyelembevételével járunk el.

Fontos feladatunk az is, hogy nyelvheti előadásainkkal fejlesszük az ifjúság még alakulóban levő "stílusát" (ez alatt nem csak a nyelvi kifejezőmódot értve).

A hagyományosan tavasszal tartott nyelvhét ünnepére igyekszünk mindig olyan témát választani, olyan előadót hívni, hogy min-

dennapi használathoz kötődő anyanyelvi ismeretekkel találkozzanak a fiatalok.

1984. áprilisában Prószéky Gábor nyelvész-matematikus és Kálmán László nyelvész tartott előadást "Magyar nyelvtan - ahogyan nem tanítják" címmel. A diákok a nyelvi ismeretek oktatásától eltérő módon találkozhattak itt a nyelvtani fogalmakkal. Megismerkedhettek a tankönyvekben nem szereplő új megközelítésmódokkal. A következő évben Erdei Iván főiskolai adjunktus, a Kazinczy utcai Tanárképző Főiskola tanára beszélt "Anyanyelvünk humorá"-ról. A nyelvhasználat sok területéről hozott példákat: meglepő szóalkotási módokat, érdekes kifejezéseket és a különböző rétegnyelvek sajátosságait említve. Ez utóbbiak közül kiemelte a diáknyelv találékonyságát, a kifejezőmódban megnyilvánuló játékosságot. A jó hangulatú összefoglaló sikeréhez hozzájárult az előadó közvetlensége, amellyel bevonta a hallgatóságot a nyelvi vizsgálódásba. Együtt fedeztük fel, mi-

lyen gazdag anyanyelvünk, milyen változatos kifejezőeszközeiből válogathatunk. A szomszédos Tanárképző Főiskolával szoros kapcsolatot tartva, 1986-ban Benczedy Józsefet, a főiskola igazgatóját kértük fel, hogy tartson előadást a magyar nyelv hete alkalmával. A "Nyelv és magatartás" címmel meghirdetett rendezvényre a diákok mellett több idősebb olvasónk is ellátogatott. Érdekes vita alakult ki, a hallgatóság két pártra szakadt: a nyelv régi értékeit védő, az új kifejezőeszköztől megvédeni akarók és a nyelv állandó változását elfogadók csoportjára. Nyelvész előadónk próbált "igazságot" tenni: feltárta a nyelvfejlődés törvényszerűségeit. Szó volt még a megszólítás, a köszönés problémájáról, a tragárság terjedéséről.

Idén a Madách Gimnáziummal közösen szerveztük meg a nyelvheti megemlékezést. A diákok Gáspár Györgyné tanárnő vezetésével, (aki már sok osztályt hozott el hozzánk könyvtár-bemutató foglalkozásra, rendhagyó irodalom-órára vagy filmvetítésre) Czine Mihály Sütő Andrásról szóló előadását hallgatták meg.

Nem is lehetett volna megfelelőbben ünnepelni az anyanyelv hetét, mint a legszebb magyar nyelven író Sütő András méltatásával. Előadónk kitért a határontúli magyar irodalom kérdéskörére, majd ezen belül helyezte el jeles írónk munkásságát. Az életút rövid áttekintése után elemezte drámai és prózai alkotásait. Mindvégig a tanulókkal együttgondolkodva, meglévő ismereteik és élményeik felhasználásával közelített Sütő világához. Az előadás végén Czine Mihály a diákok kérdéseire válaszolt, az itt hallottakat különösen jól hasznosíthatják majd az érettségivizsgára készülők.

Könyvtárunk az elkövetkező években is szeretné folytatnia nyelvheti megemlékezések hagyományát. E rendezvények révén is szorosabbá válik az olvasókkal és az iskolákkal való kapcsolatunk. Mind többen szeretnek tudomást nyelvészeti és irodalmi szakanyagunkról, és arról, hogy bármilyen feladat megoldásához segítséget kapnak az itt dolgozó magyar szakos tájékoztató könyvtárosoktól.

Haszonitsné Süveges Zsuzsanna

HÍREK

OKTATÁSI HÍREK

A videofilmek készítésének technikai és esztétikai tuonivalóiról szervezett továbbképzést a Könyvtárügyi és Módszertani Központ. Intézményünket Braun Tamás (kapcsolatszervezési és propaganda osztály), Kelemen Tamás (VII. kerületi szakolvasóterem) és Sándor Tibor (Budapest-gyűjtemény) képviselte.

Április 29-én és május 20-án a vizuális dokumentumok bibliográfiai leírásáról szervezett továbbképzést a Hálózati és Felügyeleti osztály. A foglalkozásokat Kováts Beatrix (X. ker. főkönyvtár és Téchy Tünde (VII. ker. szakolvasóterem) vezette.

Május 14-17 között Tatán ismét találkoztak a közművelődés szakemberei. A tanácskozás központi témája "A szabadidő mértékének alakulása és felhasználásának lehetőségei napjainkban." Intézményünket a vezetők mellett a HFO főmunkatársai és a könyvtárigazgatók képviselték.

Május végén a könyvtár dolgozói polgári védelmi kiképzésben részesültek.

Báthory János, a Szociológiai dokumentációs osztály vezetője április 4-10. között a társadalomtudományi kutatások európai központjának (INION) szemináriumán vett részt Moszkvában.

SZEMÉLYI HÍREK

K i t ű n t e t é s

Belkó Józsefné, a XVIII/1. sz. fiókkönyvtár vezetője SZOCIALISTA KULTÚRÁÉRT kitüntetésben részesült nyugdíjbavonulása alkalmából. Dr. Barta Andrásné, a XIII. kerületi főkönyvtár gyermekkönyvtári módszertani műhelyvezető és Gehér Józsefné, a XI/6. sz. fiókkönyvtár vezetője SZOT OKLEVÉL kitüntetésben részesültek.

M e g b í z á s

Scholtes Lucia Mária a XVIII/1. sz. fiókkönyvtár vezetésére, Szász Tibor a raktári osztály műszakvezetői teendők ellátására kapott megbízást.

K i l é p t e k

Bikfalvi Géza könyvtáros (szerzeményezési és feldolgozó osztály), Marcsányné Szalai Ottilia könyvtáros (III. kerületi főkönyvtár), Pozsgainé Visnyei Sarolta könyvtáros (zenei gyűjtemény).

BETÖLTETLEN ÁLLÁSHELYEK

központi könyvtár szerzeményezési és feldolgozó osztály	katalogizáló (szerződéses állás)	felsőfokú, nyelvtudás
	szerzeményező	felsőfokú
	könyvtárkezelő	10 hónapos tanfolyam
zenei gyűjtemény	könyvtárkezelő	10 hónapos tanfolyam
IV. ker. főkönyvtár	könyvtáros (szerződéses állás)	felsőfokú
VII. ker. főkönyvtár	könyvtáros	felsőfokú
VIII. ker. főkönyvtár	tájékoztató könyvtáros (szerződéses állás)	felsőfokú
XI. ker. főkönyvtár	könyvtáros	felsőfokú
XIII. ker. főkönyvtár	könyvtáros	középfokú
XIV. ker. főkönyvtár	könyvtáros (szerződéses állás)	felsőfokú
XV. ker. főkönyvtár	könyvtáros	felsőfokú
	gyermekkönyvtáros	felsőfokú
XVI. ker. főkönyvtár	könyvtáros	felsőfokú
	gyermekkönyvtáros	felsőfokú
XVIII. ker. főkönyvtár	könyvtáros	közép- v. felsőfokú

AZ 1987. ÉVI "ALKOTÓ IFJÚSÁG" PÁLYÁZATRA a következő jelentkezések érkeztek

- LISZKA Zsuzsanna (Zenei gyűjtemény): A zenei gyűjtemény könyvtárhasználati szokásai.
- DUFFEK Ágnes és TÁRNYIKNÉ Szepessy Zsuzsa (VII. ker. főkönyvtár)
Forgatókönyvek készítése a IV. osztályos olvasókönyv anyagához kapcsolódva.
- CSERINÉ Szilágyi Erzsébet és FOGARASI Erzsébet (X. ker. főkönyvtár)
Egy-egy foglalkozáson rendszeresen résztvevő csoport tagjainak egyéni könyvtárhasználati szokásai, a csoportos foglalkozások hatása az egyéni aktivitásra, érdeklődésre.
- BENCSIKNÉ Kucska Zsuzsa (XVI. ker. főkönyvtár)
Gyermekkönyvtári csoportos foglalkozások forgatókönyve.
- PODONYI Hedvig (XVIII. ker. főkönyvtár)
Gyermekkönyvtári csoportos foglalkozások forgatókönyvei
a./ játékos foglalkozások,
b./ vetélkedők formájában.

A pályázatoknak 1987. december 31-ig kell beérkezniük a Személyzeti és Oktatási Osztályra. Jutalmazásuk 1988. április 4-én történik.

A CÉLPRÉMIUMOS FELADATOKRA

jelentkezettek munkáinak elbírálása 1987. november 7-ig történik, ezért a kész pályázatok legkésőbb 1987. szeptember 30-ig kérjük eljuttatni a főigazgatói titkárságra.

A következő jelentkezések érkeztek be:

- KELEMEN Tamás (VII. ker. főkönyvtár)
Zenetörténeti előadássorozat analitikus feltárása.
- HATLACZKY Katalin és ROHÁCS Iván (X. ker. főkönyvtár)
Egy fénylyukkártyás tájékoztatási rendszer létrehozása, a képzőművészet tárgykörében.
- TAKÁTS Györgyné (XI. ker. főkönyvtár)
Liszt Ferenc és kora. 10 kérdés a zeneszerzőről, zenével illusztrálva.
- FENYVES Mária (XIII. ker. főkönyvtár)
Módszerek és tapasztalatok a gyermekkönyvtári munkában.
- NÉMETH Józsefné (XVIII. ker. főkönyvtár)
Gyermekolvasók könyvtárhasználati szokásainak változása.
- A családi könyvtárak működésével kapcsolatos felmérés munkáinak elvégzése (kódolás, interjúzás) (HFO szervezése).
- Versantológiák analitikus feltárása. (HFO szervezése).